

Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πολυτεχνείο Κρήτης

Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα: Κανόνες Προσβασιμότητας

Έκδοση 1.0

Πέτρος Καπούλας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πολυτεχνείο Κρήτης, Πέτρος Καπούλας 2014. «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα: Κανόνες Προσβασιμότητας». Έκδοση: 1.0. Χανιά 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση http://ece.courses.tuc.gr/?course_id=218 14/05/2014

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση.

Η άδεια αυτή ανήκει στις άδειες που ακολουθούν τις προδιαγραφές του Ορισμού Ανοικτής Γνώσης [2], είναι ανοικτό πολιτιστικό έργο [3] και για το λόγο αυτό αποτελεί ανοικτό περιεχόμενο [4].

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.el>

[2] <http://opendefinition.org/od/ellinika/>

[3] <http://freedomdefined.org/Definition/EI>

[4] <http://opendefinition.org/buttons/>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το έργο αυτό κάνει χρήση του «Προσβασιμότητα Περιεχομένου στα Ανοικτά Μαθήματα v1.0», Δράση: Κεντρικό Μητρώο Ελληνικών Ανοικτών Μαθημάτων, Ελληνικό Ακαδημαϊκό Διαδίκτυο, Γεώργιος Κουρουπέτρογλου, <http://eclass.gunet.gr/courses/OCGU103/>

Διατήρηση Σημειωμάτων

- Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:
- Το Σημείωμα Αναφοράς
- Το Σημείωμα Αδειοδότησης
- Τη δήλωση διατήρησης Σημειωμάτων
- Το σημείωμα χρήσης έργων τρίτων (εφόσον υπάρχει) μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Περιεχόμενο στα Ανοικτά Μαθήματα

- **Παρουσιάσεις σε διαφάνειες**
  - Power point
- **Σημειώσεις παραδόσεων**
  - Ηλεκτρονικά κείμενα σε Word ή PDF
- **Βιντεοσκοπημένα μαθήματα**
- **Ιστοθέσεις Ανοικτών Μαθημάτων**
  - Open eClass

Προσβασιμότητα

Σχεδίαση και Ανάπτυξη Περιεχομένου Μαθημάτων

έτσι ώστε να μπορούν

να το χρησιμοποιούν αποτελεσματικά

περισσότεροι άνθρωποι

σε περισσότερες περιστάσεις ή πλαίσια χρήσης

περισσότεροι άνθρωποι

Άτομα με Αναπηρία :

- **Αισθητηριακή**
  - Τύφλωση ή χαμηλή όραση ή αχρωματοψία
  - Κώφωση ή βαρηκοΐα
- **Κινητική**
  - Επιδεξιότητα χεριών
  - Τέντωμα και φτάσιμο
  - Μετακίνηση
- **Γνωσιακή / νευρολογική**
  - Δυσλεξία
  - Γλωσσική / επικοινωνία
  - Ελλειμματική προσοχή
  - Μνήμη
  - Κατανόηση
- **Πολυαναπηρίες**

περισσότεροι άνθρωποι

Άτομα με Αναπηρία: > 10 % πληθυσμού

Φοιτητές με Αναπηρία: 1 στους 50

περισσότεροι άνθρωποι

- Περιπτωσιακή ή περιστασιακή ανικανότητα
- Άτομα χωρίς γλωσσική ευχέρεια
- Χρήστες παλαιότερης τεχνολογίας
- Χρήστες νέων συσκευών πληροφορικής
- Νέοι ή μη συχνοί χρήστες πληροφορικής
- Χρήστες κινητών τηλεφώνων ή tablets
- .....
- Ηλικιωμένοι

Κόστος ανάπτυξης προσβάσιμου περιεχομένου

- **Από τον αρχικό σχεδιασμό**
  - Εφαρμογή της αρχής «Σχεδίαση για όλους»
  - Μικρότερο από +2% του συνολικού κόστους
- **Εκ των υστέρων τροποποιήσεις**
  - Μπορεί να φτάσει και το 30% του κόστους που δαπανήθηκε

10+1 μύθοι για την προσβασιμότητα περιεχομένου

1. Η προσβασιμότητα αφορά μόνο τα Άτομα με Αναπηρία
2. Το προσβάσιμο περιεχόμενο είναι πληκτικό ή δεν έχει υψηλή αισθητική
3. Η προσβασιμότητα είναι δύσκολο να επιτευχθεί
4. Άτομα με αναπηρία δεν πρόκειται να διαβάσουν το περιεχόμενό μου
5. Θα πρέπει να εστιαστώ στην πλειοψηφία, οι περισσότεροι άνθρωποι δεν έχουν αναπηρία
6. Τα αρχεία τύπου PDF και Flash δεν μπορούν να γίνουν προσβάσιμα
7. Δεν υπάρχει κάποιος που να με αναγκάσει να το κάνω. Γιατί να σκοτίζομαι;
8. Θα πρέπει να δημιουργήσω μια δεύτερη έκδοση του περιεχομένου μου που να είναι προσβάσιμη.
9. Το κόστος ανάπτυξης προσβάσιμου περιεχομένου είναι μεγάλο
10. Τελικά, δεν θα έχω κέρδος / όφελος από το προσβάσιμο περιεχόμενο των μαθημάτων μου
11. Κάθε ηλεκτρονικό αρχείο (π.χ. Word) είναι προσβάσιμο.

Οδηγίες για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Ιστού 2.0

Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.0

(Επίσημη Ελληνική Μετάφραση: <http://www.w3c.gr/wai/>)

1: Αντιληπτό περιεχόμενο

- 1.1 Παρέχετε εναλλακτικά κείμενα για κάθε περιεχόμενο που δεν διατίθεται σε μορφή κειμένου, ώστε να μπορεί να αποδοθεί σε άλλες μορφές που χρειάζονται οι χρήστες, όπως για παράδειγμα με μεγάλη γραμματοσειρά, σε Μπράιλ, σε ομιλία, με χρήση συμβόλων, ή σε πιο απλή γλώσσα.
- 1.2 Παρέχετε εναλλακτικές λύσεις για πολυμέσα που εξαρτώνται από το χρόνο.
- 1.3 Δημιουργείτε περιεχόμενο που μπορεί να αποδοθεί με διαφορετικούς τρόπους (για παράδειγμα με απλούστερη διάταξη), χωρίς απώλεια πληροφοριών ή δομής.
- 1.4 Διευκολύνετε την οπτική και ηχητική αντίληψη του περιεχομένου από τους χρήστες, συμπεριλαμβανομένης της διάκρισης των πληροφοριών προσκηνίου από το παρασκήνιο.

2: Λειτουργικό περιεχόμενο

- 2.1 Καταστήστε δυνατή τη χρήση όλων των λειτουργιών μέσω πληκτρολογίου.
- 2.2 Παρέχετε στους χρήστες επαρκή χρόνο για την ανάγνωση και χρήση του περιεχομένου.
- 2.3 Μην σχεδιάζετε περιεχόμενο με τρόπο που είναι γνωστό ότι προκαλεί επιληπτικές κρίσεις λόγω φωτοευαισθησίας.
- 2.4 Παρέχετε μηχανισμούς που βοηθούν τους χρήστες να εντοπίζουν περιεχόμενο, να προσανατολίζονται και να περιηγούνται σε αυτό.

3: Κατανοητό περιεχόμενο

- 3.1 Το σε μορφή κειμένου περιεχόμενο πρέπει να είναι αναγνώσιμο και κατανοητό.
- 3.2 Δημιουργείτε ιστοσελίδες με προβλέψιμη διάταξη και λειτουργία.
- 3.3 Βοηθάτε τους χρήστες να αποφεύγουν και να διορθώνουν τυχόν λάθη τους.

4: Εύρωστο περιεχόμενο (περιεχόμενο χωρίς σφάλματα)

- 4.1 Ενισχύστε τη συμβατότητα με τρέχοντες και μελλοντικούς πράκτορες χρήστη, συμπεριλαμβανομένων των υποστηρικτικών τεχνολογιών.

Οδηγίες_1

- Εναλλακτικό κείμενο σε όλα τα αντικείμενα (εικόνες, Clipart, σχήματα κ.λπ.)
  - Ακουστική ή απτική παρουσίαση της πληροφορίας
  - MS Powerpoint 2007: Δεξί κλικ → Μέγεθος → Εναλλακτικό κείμενο → [Λέξη κλειδί] [Περιγραφή]
- Μοναδικοί τίτλοι στις διαφάνειες
  - Για περιήγηση όταν οι διαφάνειες δεν είναι ορατές

Οδηγίες_2

- Λογική σειρά ανάγνωσης
  - Τα αντικείμενα θα διαβαστούν από λογισμικό προσβασιμότητας όπως είχε σκοπό ο δημιουργός
  - MS Powerpoint 2007: Κεντρική → Τακτοποίηση → Παράθυρο επιλογής
- Αύξηση/βελτίωση της ορατότητας
  - Πρόσβαση από χρήστες με οπτικά προβλήματα
  - Όχι κόκκινο, πράσινο, πορτοκαλί
  - Υφές (textures) αντί χρώματα
  - Μη χρωματίζετε, κυκλώστε
  - Χρησιμοποιείτε καλή αντίθεση (το άσπρο/μαύρο είναι καλό, αλλά όχι πάντα...)

Οδηγίες_3

- Γενικά:
  - Χρησιμοποιείτε τα πρότυπα
  - Χρησιμοποιείτε τις έτοιμες επιλογές προσθήκης υλικού/διαφανειών
  - Ορίστε τις ιδιότητες του αρχείου στις πρόσθετες πληροφορίες: συντάκτης, έκδοση, τίτλος, λέξεις-κλειδιά κ.λπ.
  - Ορίστε προκαθορισμένη γλώσσα και γλώσσα ανά τμήμα, if it's different
  - Προσέξτε στην προσθήκη κεφαλίδας/υποσέλιδου
  - Χρησιμοποιείτε αυτόματες λίστες, αριθμήσεις και στήλες
  - Όχι σύνθετα αντικείμενα σε πίνακες (εικόνες, σχήματα) – κρατήστε τους απλούς
  - Αποφεύγετε κινήσεις στις εικόνες και τα αντικείμενα
  - Απλές έως καθόλου μεταβάσεις στις διαφάνειες

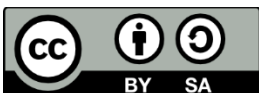

Οδηγίες_4

- Μαθηματικά σύμβολα και παραστάσεις
  - Equation Editor στην οικογένεια των προϊόντων Microsoft
    - Δεν υπάρχει στο Powerpoint 2007, αλλά...
    - ...μπορούμε να κλέψουμε: μετατροπή/εισαγωγή ως εικόνα, προσθήκη εναλλακτικού κειμένου
  - Libre Office 4.0: Υπάρχει equation editor για εισαγωγή τύπων σε Math, Impress, Writer
  - LaTeX: Υπάρχουν αντίστοιχες οδηγίες (για θαρραλέους)

Ευχαριστώ !

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

